

RUDÝ MAK NA STRNIBILI

Napsal J. Jahoda.

Stará kamna kmořte Kulase začala napředem a tihou se kouřit — to ještě Kulas šel v po stěh, obrácen ke stěně, a žil si rovní bať.

Kulaska vymetala kamna před týdnem, topila suchým smrkovým dřívím, ne nějakou padělá dřevo na komín nevzdala — co jen bylo v těch kamnech, že hlou! šel spát, že dral se kde jakou skvrnu a že z plátny musí plát se ho vaty vyhubí celý mrak!

Ruce se jí třásl, když z postele přes to chvil stříkaly Kulasy jedovatiny, jak: "Lá je dost vzduch, ještě se čumím naposledí!" nebo: "V tomhle smradu se jen čarodějnice nezakne —" a podobné lžboznosti.

A takový Kulas nebyl! Takhle nerýpal od rána do večera, a když si v posteli zapálil, vždycky se obrátil do seknice, a pěkně vykládal rozumu. Nejvíce o dětech, jak se kterému daří, a kdy zas budou novým dělečkem a tubičkou, nebo, kam by něco z ušetřeného výnosku poslal, nebo tak všelijaké vzpomínky z dlouhého jejich manželského života.

Abi asi tak od měsíce — no, to se ani povídat nedá! Včera stála Kulaska s kmořtem Pískovou a zahrádky, a staré kamarádce zastavila: "To, to, holka, ani nepej, co to do toho mého dědka vjelo — přece jsme spolu osmatřicet let, ale to nikdy nebylo, — holka, vždycky to byl takový báčora, špatného slova mezi námi nebylo — pořáde jen: Kačenko, jak ty myslíš — Kačenko, jen ty to zariď — to já zas řeknu, že osmatřicet let nebylo lepdáho mužského v celé vesnici! Až teď —" A to Kulase naskočily do očí slzičky, a ztřeštěnou hlavu naklonila.

A zrovna dnes pokouší jí ta kamna — jen aby měl dědek příležitost korejnit si každým slovem uštipnout.

Když potom Kulas v kauri vstával, mrl vždy zlým okem na Kulaska a stříkal herudně: "Jakživ nemá pořádného klova na hlavě — to ty raději každý krejar do hrnka pro Marynu, ale něco pořádného na sebe, to ne!"

Kulaska ani neopěla. To teď každý den byla nějaká předložka, nějaké vyskládávání — co jen, co jen to do dědka vjelo!

A před polednem, když dědkovi nvařila jeho nezamítovanější jídla, čimoude, to jest: hrách, kroupy, čočka a řepa, všechno na kaši uvařené, a když mu to totně husím šádem zalila, dědek nad svou ambrosií, hekal, mňkal a vrčel, jak popálený kocour. A zas tak nerudně zabodl do Kulasky zlé oči a stříkal jedovatě: "Aby ty se taky jednou nescála!"

Do hlavy to Kulase nešlo! — Jindy říkával, když se jen tak na rychlou přičela: že se, staro, nestydíš — snad se budeš na staré kolena ještě piketit? Raději ať je na dvoře a v chlívě pořádek — však už se za tebou nikdo nezafraň!

A teď dědek na Kulase pořád něco vidí, pořád mu Kulaska křivo šlape a celý den jen kouří a jedovatí.

K večeri mu schválně dnes dala pepřný sejr s kmínem, ten voňavý, prolitý pivem — a hodně osolený — dědek jen mňkal, řměl a hrsek brzy odstrěl. Jnu, pro Krista umučného, co pak mu teď k stáru bude vystrojoval. Osmatřicet let čimoude a pepřný sejr byly jeho nejmilejší pojednění, a teď nad tím ohnuje nos!

A dokonce po pepřném sejru ještě na Kulaska zašmouřil jako kalous a zarepčil: "Do krku mi to nejde — celý čas si ruce neumeješ a pak tvaroh v umoněných prstech mačkáš!"

To už bylo moc — Kulaska se rozplakala.

A spustila usedavě: "Aby tě Pánbůh netrestal — to já mám skoro za čtyřicetiletou klopotu — teď se mám nastrojovat, teď jsem pro te špinavá — tohle je proti Pánubohu — to já se vystěhuju —" a tak lamentila hodnou chvíli.

Kulas krůčoval k římse, navlekl krátký kožíšek a beránkový obšitím, narazil kožáčkem čepici, strčil honem do kapsy, vytřískal a tabákem a šel se ke dveřím. Oči mu vztekly hrály, ani se na Kulaska nepodíval, a už byl venku.

Teprva na záhrobní započal tořičku, uho narostlo hrudní

šilavku psa ostře akřikl, když rudostně na postřav zakřučel. — Drobňák krůčky vyjel na náves a hned zamířil k Tuchancem.

Neval si holo, cupal jakoi heroický, jako mladík i — šátek na krku si restou praval a nehtem z kožíšku nějaké staré smolence odákrchl. Půlhollanky měl namatřené a pentka u vřch pěkně u vnitř zastřehená. Oblběj měl hladký jak vajlika, vlasy pěkně "na renčik" zastřehené — to chromý díročka od lusa mu je teď každý týden zastřihoval a chloupky na bradavici u neha mu břitvou škřábal.

Huhl si bohářsky a očka mu už teď lžezně mounala — ani bys nerokli, že je to ten jedovatý dědek Kulas, co před chvílí tak nemorestně na ženu vyjáděl.

Na zápi u Tuchanceu Kulas vřtěl prsa, pohladil se po vyhubené tváři a šlapal jak Hja Mutonice. Očka mu už přímo blyžila jakýchsi mladického ohněm, jako když vyschlý paříček zahoří jiskřivým plamínkem.

V seknicí u Tuchanceu hospodyně zrovna — zatápěla a hospodář mazal si šádem boty. Přivítali se s Kulaseu, všichni tři pánbovali a Kulas bez říkání uvelebil se na lavičce u kamna.

Sám večerní beseda začinal: — "Povídám, že mně brní koleno, to neof na jasy — přijde nějaká chublanec! Nad zátořskými lesy je bublavo — to bude přšet se sněhem!"

Tuchaneka foukala do plotny — lesní hrabačka tuze špatně chytala a dřeva už měli pomalu. Čertova zima byla letos! Příkladva a začalostnla: "Topič neof a krmel, ti suframentsky ubývá — nejspíš prodáme jalovíčku."

"O, to by Kačenka nebyla řáda!" hluchně vpadl do řeči Kulas a očkama nepokojně tčkal po seknicích.

"Ráňa, nerađa," chladně a úsečně řekl Tuchanec: "na to se neomůžeš dát! Jáme už na rovně s klovutím — jeden kus užívá druhý —"

"Oua Kačenka jalovíku má zamilovanou —" sametově podotkl Kulas, a jen jen se zepat, kde ta zatrolená Kačenka vží.

"A jestli pak jste, kmořte, slyšel o volebníčkem Rousovi?" vřtávala od kamna a zahovořila Tuchaneka.

"Nealysel," přiznával dědek nějak zvedavým hlasem a oči měl na dveřích.

"Žení se!" pohněvaně vypravovala, "žení se — člověk by myslel, že si schraňuje na umřel truhlu, a on, vejčera plesnivý, tu máš! A to vy, kmořte, taky nebudete vědět, koho on si Rouso namjvíl! To byste jistě neřekl — jnu, kdybych to od vlastní sestry neslyšela, ani bych tomu slechu nepopřála!"

Tuchanec domazal botu zálibně si jí na ruce otočil a klidně povídal: "Ať si každý dělá co chce — v šedesáti letech je přece už rozum!"

Tuchanec to nedalo: "Svatý pravdě — do cizího se člověk nemá mňchat, ale když ono je to proti Pánubohu, takovou svobodnici takú k oltáři dědek plesnivá!"

Kulas měl opět zasmoosený obličej. Takových historí nerad teď poslouchal, zrovna ho za krkem šmraly.

Začinal honem z jiného pytle: "Jak povídám, nad zátořským lesy je bublavo — taky by mohla přijít obleva —"

Tuchaneka neslyšela povětrnostních proroctví a vedla si svou: "Co jen ty Rousovy děti řeknou — ta stará už má dvě klazančata, mladší je dobře vdaná na živnosti a syn je přece v městě páncm — a starý teď najednou svobodnici, takovou macout, oči jak mňalky — to bude pěkné spřežení — jak povídám, je to proti Pánubohu!"

II.

Dědek Kulasů netrpké mřkal, fajčičku rychle dunal a prsty mu jezdily po kalhotkách sem tam, jakoby mravenec pod koženkou mňkal, a očka jen a jen na dveřích!

Příčekl hořkokysele: "Když si ho tak svobodnice oblbila — no, jaké pak křiky!"

Tuchaneka patrně se rozhorčila: "Snad ho, kmořte, nebudete omlovat? To vy aspoň byste mohli mít rozum, já bych takového rozmilovaného dědka kopisti utloukla!"

Tuchanec krátce se nechtěl a jak díel namastěným hadičkem dřívku botu, propovídal: "Však

Město Kyjev vyrváno bylo bolševikům.

Pohled na město Kyjev, kapitál Ukrajiny, které vyrváno bylo ruským bolševikům sbory Poláků a Ukrajinců.

já bych taky tak jako Rouso, jen jak, stará, oči zavřel —"

V tom ozval se za dveřmi capot a do seknice vřtla Tuchanecova Kačenka. V tváři zapálená, v očích řezavo, v každém pohybu plamínek. —

"Jeje, to mi vlezlo za nehty!" chychotala se a hned běžela ke Kulasovi, plácla ho rozpustile na kožekou čepici a hlhlala se: "A vy jate, strejčku, na cestě k nám nezmrzl!"

Ve vybledlých Kulasových očkách zazářila nebeská blaženost. Plonem strčil fajčičku mezi kolena, v ústech měl plno slin a žilnatými rukama zalovil po děvěti: "Ale, ale, ty jedna čáperko čáperkovitá, jen aby tobě sulik na hlavě neuzrhl!"

Seknicie najednou jako by oživila, zjasnila se a všechna se rozvzvěkla. Aspoň pro dědka Kulase.

Nadsedl, do těla jakoby mu pružinku nastřelil, a repetil teď skoro bez ustání.

A jen ke Kačence: "A co ty, v takovém nečasú po vši chodíš? Proč ty nejeseš tuhle u mámy a pěkně jí nepomáháš! Poček, počkej, nos ti, ty čáperko, nanczne a budeš ho mří jako jelitko — počkej, počkej —"

Kačena švihla hoky, natočila se k dědkovi, a chechtala se: "To vy, strejčku, byl jste podle nosu v zimě v letě pořáde na mraze!" Kulas se dundil, ale očka mu milostně hrála, a jak teď u kamna stál, tuze mladický se natřásal.

Tuchanec domazal šmrováčky a káza Kačence: "Tuhle mi je postav na pec, ať se nabreju! Musím zejtra do města. Na ouřad!" dodával slavnostně.

Kulas nadhupeval rovnou ke Kačeně. Svadronil: "Jestli pak ty vř, že já červený nos mám od rýmy, nic jinak, než od rýmy — v březnu měsíci už se mi červenost ztratí, to už budu mít nos jak aksamit hollenku, to se i tobě může stát —" a při tom oběma rukama sahál po děvěti, hned po ruce, hned po zádech, jednou i na rozkynutý bok.

Kačena utýbala, chychotala se jak pěnkava a zřejmě dědka dráždila.

"Že se vy, kmořte, s tou bláznivostí obrátíte," hučela Tuchaneka a ostře kázala: "Tadyhle očkrab brambory, jen se touláš a kouška práce v domácnosti nehledíš."

Kačka ke kamnům, dědek Kulasů za ní. Zarudl, celý se blažeností klepál. Drmolil: "Poslouchej, ty si tadyhle sedni, já si sednu vedle tebe a budeme pěkně krásně hovořit, já ti čistě historie povím, třeba, jak se za našich časů milovalo —"

Tuchaneka se skoro už na dědka utrhlá: "To byste ji krásně zauočval, chytit toho dost od chasy — je teď svět beztoho až hanba rozpustit!"

Jak Kačka sedla na lavičce, už seděl dědek Kulasů vedle ní! Tuze se čnehořil ke Kačeně, pravou rukou jí po masitých zádech jezdil, levou po zástěře.

Breptal: "Však já vím, že tě nezkažím, ale my, starší, my jeme jiná milovali, my upřimě, od srdce, chlápěcky!" napařoval se a ze slušnosti i k Tuchance se naklonil: "To u nás nebyla žádná faleš, žádné marné obskakování, žádné očurečky, to se řeklo, já tě mám holka rád — a to na to mohla holka utrejh vzít, že je to grutovní milování!"

A opět se ke Kačence obrátil: "Ale teď chasa je jako ztřeštěná, jen se tak někde v houšti schází, dly se najednou láskou nesežorou, ale za tejdén je, panečku, po milování, to už každý z nich slžá s jinou! Teď je takové povětrné milování — hrr! hrr! — a najednou: báe! To my ne tak, my jsme dubové milovali a — a — a milujeme," při čemž stiskl Kačenu, až vylekla, a aby to trochu přikryl, vlned na Tuchance promluvil: "No, vid, přece řekni, že mám pravdu!"

Tuchanec v truhle zrovna přabíral nějaká lejstra, pečlivě špagátkem svázauá, a neodpovídal.

Tuchaneka nějak se škaradila a skrze zuby procedila: "Kačko, neloudej se s tím škrabáním, máme ještě dobytek aporádát, zatím jim hodim za žebřík —" a jakal zakaboněná šla ze seknice.

V Kulasovi plamínek se rozhořel na požár. Mrl co a jak Tu-

Poskytují zábavu prezidentovi.

Gordon Grayson a Cary T. Grayson ml., poskytnuři vedle ovi na trávníku před Bílým domem největší zábavu prezidentu Wilsonovi. Jejich oblíbeným sportem je jezdit v kočárku, taženém povozem, po trávníku v okolí Bílého domu. Jsou to zynkové prezidentova osobního lékaře a poběrnika a jejich dovození koná pro prezidenta často takové služby jako předpisy jejich otce.

chance ale ten byl sáhl lejstry jak pan podkrajský.

Dědek Kulasů přimákl se ke Kačeně, už ná povážlivě bláho a prsty mu jezdily po bluze, po sukni a po zástěře sem tam, dědek se celý třásl jako v horšech.

Kačka se chechtala, utýbala, někdy vyjekla, ale bylo na ní vidět, jak dědka úmyslně dráždí a blázně si tropí.

Rozmásla se na celé kolo, když Kulas roztoženě šepal jí do ucha: "I ty jedna šáperko čáperkovitá, to ty se umíš tak pěkně zasnout, jnu, hned bych ti dal chlápěckou hubičku — ty, ty — však bys mi mohla dát hubičku —" to Kačka opět vyjekla, protože dědkovy prsty nemorestně zajely nějak pod živůtek, "však ty mi dáš hubičku — třeba hned — nie ty se nekrať!"

Přišla Tuchaneka a nějak nerudně stříhla očima na lavičce u kamna, nějak nevrle popostrčila hrnky na plotně a najednou z ní mřzuté vyhrklo: "Že vy se, kmořte, pořád tou hoikou obrátíte — kdyby tu byl někdo cizí, mohl by se —". Nedořekla a jektavým hlasem vyrazila na deuru: "A ty sa trochu hejbej — u práce jsi jako bláto!"

Tuchanec zavlnul lejstra, zastřelil kuplík a kejklavým krokem došel až ke Kulasovi. Tvář měl nepohnutou, ale v očích měl výsměšné jiskřičky. Povídal mazaně: "Mohl bys mi kózu podržet, už jí pazouchy přerůstají, pojd, uskrípne je —"

Dědek se nehybal. Nechtělo se mu od Kačky, hořel jak podzimní západ, a v duchu Tuchanec i Tuchaneku poslal ke všem čertům.

"No, snad jsi se ke Kačeně nepřilpil!" už hodně pichlavě řekl hospodář a kontky út se mu štiplavě popotrchovaly.

Dědek se odlepil. Nemad, s velikou mřzotostí.

"Běž! Běž!" breptal zaškaredě, "však já tě dohoním, než ty v komore klest najdeš" — a hned se zas obrátil ke Kačence a obličej se mu blažeností rozsvítil.

Tuchanec svoloval: "Ale hned, kmořte, přijď — s ženskými na takovou práci nie není" a vykolčel se ze seknice.

Dědek s Kačky oči nespouštěl, opět o krůček blíže přistoupil, po hlavě jí chtěl hladit, ale Tuchaneká zakročila: "Jděte, kmořte, za starým a tu holku tady už nechte! Pánbůh rač hříchy odpustit, to jako byste se do blázně zamilovali!"

Kulas se drobánek zaradil, něco zahuhňal, ale poslechl. Capal ke dveřím a jak za ním klika evakla, najednou se ho zmocnila zvědavost. Co to jen dnes Tuchaneku napadlo — safra, safra — jako by něco meřčila — safra, safra, aby tak —!

A když několikrát pokročil sínkou ke chlívě, zastavil se. Nadzvedl se na špičkách, zatajil dech, zvedl pravou nohu a, pokud to jen šlo, tichoučkou tapkal zpět: pomaloučku ke dveřím. A hned uho přistrčil.

A slyšel Tuchaneku: "Já se tí už dlouho dívím, že dědka nekopneš, že takového dolza u sebe trpíš! Hrahe se po tobě jako oblezlý pavouk a kdyby to někdo viděl, budoť ve vsi oškľiví řeči. Tuhle tetka Šajdava už mi nahodila, proč sem pořád dědek Kulasa leze, že doma Kulaska trápí, že snad hodil naposed na nějakou mladiceci okem —"

Chvilku bylo ticho, jen se za dveřmi ozval tlumený Kaččin smích.

"To ti, Kačko, povídám, ať se s ním nehybláš, nebo dědka vyhodim —"

Te, Kulas i Kačku slyšel. Povídal: "Jen ho, maminko, vyhoďte! Leze na mě jako stonožka a tak dědek smrdí tabákem, že bych někdy omdlela. Tak je mi ten dědek bláznivě protivným, že bych mu dala přes hlavu. A jestli to Jozefovi řeknu —"

Tohle si přeslechl dědek Kulasů za dveřmi jasné a určité slovo za slovem. Polilo ho horko.

A dále slyšel: "To on mi, maminko, před chvílkou o hubičku říkal, věřila byste? A tabákem smrdí, až je člověku špatně! Je to dědek nezudná!"

Kulaseu prolilo přímo z šeklné hořko. S horkem i hanba a stud. A zase tak tíse, po špičkách, pomalu, jako kdyby šel nekam vřst našlapoval k domovním dveřím, tichoučko odstrčil petlič, trochu dvřeň nadzvedl, aby nezavřly, a jak byl na návsi, zvedl línce u kožáku a pelánil ke své chalupě.

Kulaska zrovna se u postele mo-

Trpí vaše krev nedostatkem železa

Bez hojnosti železa ve své krvi ne staneš silý a výživný a potravu kterou požíváš.

Když přepracován, nedostatku železa, nepostřihnou potravu a nečistý vzduch vyvolají železo a vaši krev a způsobí křivici se slabými, nervosními a protivnými a nevěřími, je to důležitá abyste lébní do své krev více železa dostali. Bez železa krev působí jako ku přeměnit potravu na živnost a více a následně nic, co jíte, nevychá pro vás náležitě množství dobra. Vsechno a toho plně síly nedostatku. Vaše potravu posuť všim ústraním, jako lukavice mňnkem a vát tak dáreč od sebe, že užv nemohé mňti. V důsledku tohoto stálého strádání krev a nervy, lidé často stannu se slabými, unavenými, nervosními a vyčerpávanými a často vyvinou se u nich všechny druhy přetřesků. Jakkoli však organické železo — Nuxated Iron — jest náhradené, mnoháti nepospějí, všech příznaků ve většině případů zmizí, maso stane se tužším, žluva nabudou své síly a rže zdraví vykvetou na tvářích, jež byly bleší a chorobně vybledlé.

Neodělal na tom, jaké jiné tak zvané léky jste zkoušeli, nejste-li silnými, řízenými, řádnými a v dobrém stavu, je to tím sami sobě povinni, byste náhodouji železnou mňtili. Převyše to, jak dlouho můžete pracovat nebo jak daleko můžete jít, aniž byste se unavili. Pak uživejte dvě pěti-gramové tabletky obyčejného Nuxated Iron, třikrát denně po jídle, po dva týdny. Na to opět akuste svoji sílu a přečtete se opět, jak mnoho jste získali. Nuxated Iron můžete objednat od svého lékárníka se zřetelným porozuměním, že nebudete-li úplně uspokojeni, vaše peníze budou vám navrátny.

dřila, když dědek otevřel dvře a povídal bojáceným, měkčkým hlasem: "Já už myslel, že budeš Marjánkou v dudanech!" A jak svěčkal kožíšek, drmolil: "To ti mají, holka, u těch Tuchanceu zimu ve starém domě!" A to se dokonce přitoč ke Kulase a mazlivě jí po zádech pohladil.

Kulase hrozivým údivem zůstalo kus ořenáše v hrdle a jen její dobré, utrápěné oči, tkvěly na Kulasovi. A pak ty tesklivé oči zabloudily k řadě obrázků na stěně a Kulaska prostodávně v duchu si šepala, že jistě nějaký svatý patron na stěně udělal právě grutovní zárazk.

Jen Kulas věděl, že žádný patron, žádný svatý, žádná svatá, ale —. A Kulas se styděl i jen na to pomyslet...

Prohibice a pití kávy.

Spotřeba kávy ve Spojených Státech pozoruhodně byla zvýšena v posledních několika měsících a za přičinu toho mnozí udávají zavedení prohibice. Poněvadž libových nápojů není, lidé pijí více kávy nežli píjí v minulosti. Americké lid v přítomné době platí o něco více nežli \$1,000,000 za kávu denně, kdežto ještě před dvěma roky platil toliko třetinu tohoto obnosu. Tento rozdíl nepůsobila zvýšená cena kávy, poněvadž množství přivezené do Spojených Států, stoupla z 1,052,000,000 liber ve dvou letech na 1,500,000,000 liber. To znamená zvýšení téměř o celou polovinu. Kde píjí jsme dva koflíky kávy v roce 1918, píjeme nyní tři.

Brazíli nejvíce vyplýnu zisk z tohoto zvýšení spotřeby jejího hlavního produktu. Z obnosu \$236,000,000, který zaplatila země naše za kávu v devíti měsících, končících březnem roku 1920,

\$222,000,000 šlo do latinské Ameriky a zbytek hlavně Holandským Západním Indim. Jižní Amerika obdržela \$195,000,000, z kteréhožto sumy získala Brazílie \$148,000,000, oproti \$47,000,000 za stejné období roku předcházejícího. Columbia získala \$30,000,000 oproti \$13,000,000 za stejné měsíce minulého roku. Venezuela obdržela \$17,000,000, kdežto za devět měsíců roku minulého dostala za kávu nám odprodanou o něco málo méně nežli \$9,000,000. Průměrná cena, za kterou se káva předcházejícího roku, stouplať z 11.8 centu za libru na 22.7 centu.

Je-li prohibice toho přičinou, pak zavedení "sucha" ve Spojených Státech našim jižním sousedům znamenité vje k duhu. Anglický ministr výživy si stěžuje, že 70,000 tun cukru, které Anglie "ušetřila" zavedením přídělu, "zmizelo do sužého hrdla Ameriky." Nové naše zákony páneři nepohodli jiným stejně jako nám.